

J.E.F

Meneer Papier

1STE & 2^{DE}
KLEUTER

BE, DE, NL — 2021
Duur: 40 min. — NL gesproken
Regie: Ben Tesseur & Steven De Beul

Meneer Papier

Doelgroep

1ste & 2de kleuterklas

J'E.F in de klas

J'E.F wil kinderen en jongeren filmwijs maken. We dagen je als leerkracht uit om het medium film breed in je lessenpakket te integreren. We reiken je tools aan om je leerlingen de film op een actieve, creatieve en kritische manier te laten beleven. Naast deze lesmap hebben we nog meer in huis. Je vindt het overzicht achteraan in deze lesmap.

Lesmap

In deze lesmap zoomen we in op de productie van de film, de thematiek en de verhaallijn, maar we geven ook interessante filmtechnische duiding. De lesmap wordt doorspekt met weetjes, vragen en methodieken.

Afspeellijst

Bij *Meneer Papier* is een [uitgebreide afspeellijst](#) beschikbaar op YouTube met beelden van de making of, interview- en filmfragmenten. Je kan deze fragmenten inzetten als rode draad van de filmbespreking.

Pinterest

Neem er zeker ook het [prikbord op Pinterest](#) bij. Je vindt er tal van leuke, visuele en interessante beelden en elementen die je kan koppelen aan de bespreking.

Jouw mening telt

Laat ons weten wat je vindt van de inhoud van deze lesmap. Je kan [hier](#) een evaluatieformulier invullen.

De inhoud van deze lesmap is eigendom van J'E.F en mag enkel worden overgenomen en hergebruikt mits vermelding van J'E.F.

Filmfiche	
Synopsis	3
Technische kaart	3
Filmproductie	4
Van boek naar animatiereeks	4
Papier, schaar en... propere handen	5
Langzaam proces	6
Inhoudelijke info	7
Meneer Papier is verscheurd	7
Meneer Papier is ziek	8
Meneer Papier houdt een picknick	8
Meneer Papier zoekt Poes	9
Meneer Papier maakt een zelfportret	10
Meneer Papier leert fluiten	10
Meneer Papier en de droogte	11
Meneer Papier is jarig	11
Filmtechnische info	12
Leganimatie	12
Knipgeluiden	13
Decor	14
Pinterest	15
Bibliografie	15
Het model filmwijsheid	16
Op zoek naar inspiratie?	16

Heb je een vraag of bedenking bij deze lesmap?
Stuur een mail naar jefindeklas@jeugdfilm.be

Synopsis

Meneer Papier heeft alles wat hij nodig heeft: een poes en een schaar. Hij knipt zijn eigen wereld. Zo knipt hij een fles water tegen de dorst, een appel tegen de honger, vleugels om mee te vliegen of een hond om mee te wandelen.

Maar... sommige voorwerpen die hij uitknipt, krijgen hun eigen willetje.

Deze guitige en vindingrijke stop-motion filmpjes naar de boeken van Elvis Peeters en Gerda Dendooven zijn een pure ode aan de verbeelding.

Technische kaart

Een film van Ben Tesseur en Steven De Beul
België, Duitsland, Nederland, 2021, 40 minuten

Scenario	Elvis Peeters
Art Direction	Gerda Dendooven
Productie	Mockingbird Productions (België)
Co-productie	Balance Film (Duitsland), Viking Film (Nederland)
Stem van Meneer Papier	Koen Degraeve
Camera	Steven Frederickx
Distributeur	J'E.F

Meneer Papier is een serie. Deze compilatie bevat de volgende afleveringen: *Meneer Papier is verscheurd*, *Meneer Papier is ziek*, *Meneer Papier houdt een picknick*, *Meneer Papier zoekt Poes*, *Meneer Papier maakt een zelfportret*, *Meneer Papier leert fluiten*, *Meneer Papier en de droogte*, *Meneer Papier is jarig*.

Van boek naar animatiereeks

Meneer Papier is een Vlaamse stop-motion animatieserie gebaseerd op de kleurrijke prentenboeken van het schrijversduo Elvis Peeters (= Jos Verlooy & Nicole van Bael) en illustrator Gerda Dendooven. In 2022 kreeg de televisiereeks onder meer een Ensor voor Beste Animatie.

▶ Wat vindt Gerda Dendooven ervan dat haar *Meneer Papier* nu echt kan bewegen? Bekijk samen met de kinderen haar antwoord!

“Meneer Papier knipt een wereld waarin bijna alles mogelijk is. Dat heeft hij nu ook gedaan voor ons. We hadden dit nooit durven denken. We hebben Meneer Papier gecreëerd, Gerda heeft hem getekend, nu heeft een hele ploeg hem laten praten en bewegen. Hij is voor ons even verrassend als voor de kijker. Wat een cadeau!”
– schrijversduo Elvis Peeters

▶ Bekijk zeker en vast de making of met je klas!

Papier, schaar en... propere handen

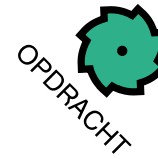
Meneer Papier bestaat van kop tot teen uit... papier. Dat was niet altijd even even makkelijk; papier ziet er eenvoudig uit om mee te werken, maar wordt snel vuil. De animatoren moesten voor elke kleine beweging die in de film wordt gemaakt, de stukjes papier op een andere manier schikken. Wanneer je heel een klein beetje zweet, zit er al meteen een vlekje op het papier. Je handen moeten dus altijd superproper zijn.

Langzaam proces

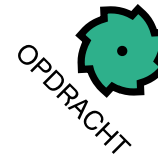
Alles wat je op het scherm ziet, werd zorgvuldig uitgeknipt. Het Belgische productiehuis Mockingbird Productions had hiervoor meer dan 250 kilo papier nodig. Dat is een heleboel! Het maken van de reeks was dan ook een ontzettend tijdrovend proces. Wist je dat er per week slechts 50 seconden aan filmmateriaal kon worden gemaakt? Zo nam de productie van één aflevering maar liefst vijf weken in beslag!

Tangram figuren maken uit papier

Verzamel verschillende kleuren papier en laat de kinderen hieruit veelhoeken knippen. Toon hen alle mogelijke soorten veelhoeken. Hiermee kun je, net zoals bij [tangram](#), figuren bouwen. Laat ze zelf een dier puzzelen en kleven op papier. Wat dacht je van Poes? Goed om te weten: zorg ervoor dat alle stukjes andere kleuren hebben, dat is makkelijker dan wanneer je uit één kleur alle stukjes knipt.

 Bekijk zeker ook eens ons [Pinterest bord](#) voor meer inspiratie!

Maak zelf papier

Voor deze opdracht heb je een schepraam en restjes papier nodig dat je in kleine stukjes scheurt. Doe de snippers in een bak en laat ze weken in water. Mix alles tot pulp met een staafmixer en giet overtollig water weg. Voeg eventueel confetti, glitter of bloemzaadjes toe om het extra bijzonder te maken! Doe de pulp in een grote bak met water. Zorg dat je schepraam er in past. Hoe meer water, hoe dunner het papier. Schep nu wat pulp op het raam en druk met een spons het overtollige water weg. Keer het schepraam om en leg het papier op een vaatdoek. Leg hier nog een andere vaatdoek op en laat goed drogen.

Inhoudelijke info

Je vindt hier opdrachten bij elke episode uit deze serie.

Meneer Papier is verscheurd

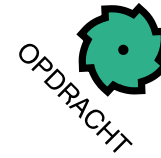
Wanneer Meneer Papier lekker gezellig binnen bij het haardvuur wil zitten maar tegelijk het avontuur van de heldere witte sneeuw buiten lonkt, scheurt hij in twee.

 [Herbekijk samen met de leerlingen dit fragment.](#)

Vragen voor de leerlingen

- # Hoe komt het dat Meneer Papier in twee stukken scheurt?
- # Hoe vindt hij een oplossing voor die scheur in zijn lichaam en kledij?
- # Hoe zou jij het oplossen als je op twee verschillende plekken tegelijk wil zijn?
- # Heb jij al eens een moeilijke keuze moeten maken?

Filosoferen in de klas

Ga met de kleuters knus op wat kussens zitten laat jouw kleuters keuzes maken aan de hand van het filosoferen rond een stelling. Lees telkens de stelling luidop voor en vraag er dan achteraan: "Wat zou jij doen?"

Vragen voor de leerlingen

- # Je ziet iemand een papiertje gooien op straat.
- # Je vindt een briefje van 20 euro op straat.
- # Je ziet twee vrienden ruzie maken op de speelplaats.
- # Je leent een speelgoedauto van een vriend. Deze gaat stuk.
- # Je krijgt een cadeautje dat je eigenlijk niet leuk vindt.

"Door zijn poëtische benadering stimuleert Meneer Papier filosoferen over thema's van het leven. Het geeft kleuters en beginnende lagere school kinderen handvaten om op een fantasierijke manier om te gaan met de wereld en het leven. Meneer Papier helpt kinderen out of the box te denken, wat belangrijk is om creatieve problem solving verder te ontwikkelen."

- Telidja Klai, ontwikkelingspsychologe Ketnet

Meer lezen over filosoferen in de klas en tal van andere, interessante werkvormen? Haal er zeker eens ons [werkdocument](#) bij waarin diverse tips worden aangereikt.

Meneer Papier is ziek

Meneer Papier voelt zich niet zo lekker. Rillend onder de lakens knipt hij een dokter uit papier. Met de nodige kennis, zorg en medicijnen helpt die hem er vast weer bovenop.

 Herbekijk samen met de kinderen [dit fragment](#).

Vragen voor de leerlingen

- # Was jij al eens ziek?
- # Wie zorgt er voor jou als je ziek bent?
- # Had jij al eens hulp nodig bij iets? Wie zou jij dan tot leven willen knippen?

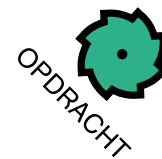
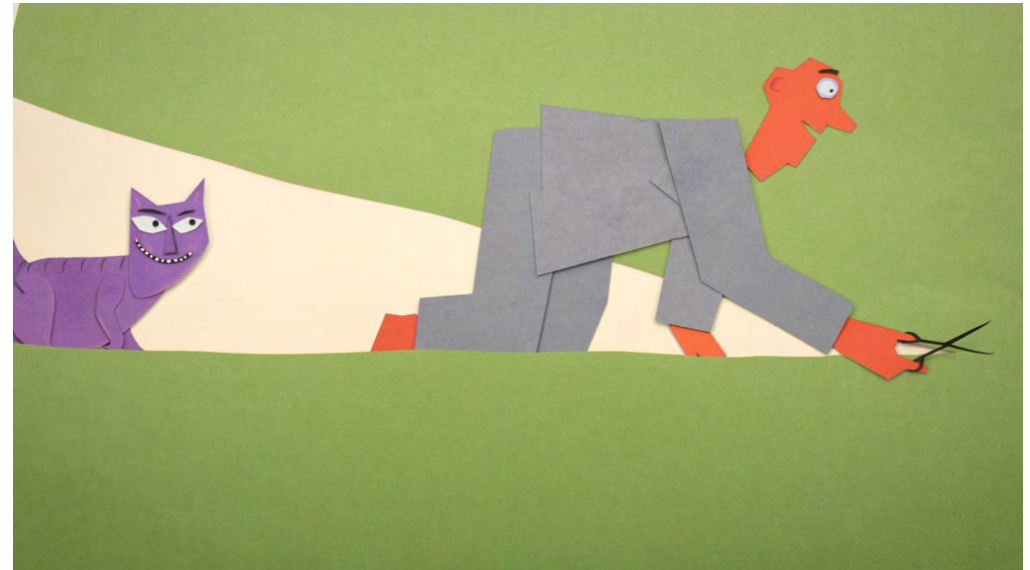

Dierendokter

Introduceer [Little Fox Dierendokter](#) (iOS) in de klas, een creatieve app waarmee je in een mum van tijd dierenarts wordt. De speelse, zorgvuldig uitgewerkte animaties zijn betoverend mooi voor een jong publiek. De dieren uit het bos hebben verschillende verwondingen, ziektes en kwaaltjes. Kinderen kunnen hen genezen door het meten van de temperatuur, het toedienen van medicijnen en het kleven van pleisters.

Meneer Papier houdt een picknick

Wat een mooie dag! Meneer Papier neemt Poes mee voor een picknick. Met schaar en papier creëert hij een prachtige plek, zelfs een boom om tegenaan te liggen. Fietsen over een heuvel? Ho maar... dat hoeft niet wanneer je een schaar hebt om de top ervan af te knippen!

Picknickdeken vol lekkers

Laat de kinderen een picknickdeken knippen en plakken: ze knippen héél veel vierkantjes uit twee verschillende kleuren papier en kleven een dambordpatroon. Vervolgens kunnen ze uit reclamefolders, oude kookboeken of tijdschriften knippen wat ze willen eten en dit op hun picknickdeken kleven.

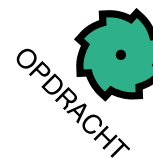
Meneer Papier zoekt poes

Poes is zoek. Meneer Papier begrijpt er niets van – wat nu? Hij zoekt en zoekt, tot er plots gemiauw weerklinkt uit één van de bomen.

Vragen voor de leerlingen

- # Ben jij al eens een (huis)dier kwijt geraakt? Wat heb jij toen gedaan?
- # Wat zou Meneer Papier nog allemaal kunnen knippen om uit de boom te geraken?

Poes is zoek

Knip een silhouet van een poes uit papier en kleef dit op een groter vel dat je stevig bevestigt op een tafel. Laat de kinderen één voor één een blad overheen de poes leggen en vastkleven met papierplakband zodat de tekening niet verschuift. Met een zacht paars waskrijtje dat je plat legt ga je over het blad waardoor Poes zichtbaar wordt. Dit heet frottage of rubbing (bekijk eventueel het [instructiefilmpje](#) in de afspeellijst). In razendsnel tempo heeft de klas een heleboel zoekposters gedrukt om op school op te hangen!

Meneer Papier maakt een zelfportret

Meneer Papier schildert zichzelf en knipt mooi langs de randen. Maar wat gebeurt er nu? Een tweede Meneer Papier komt tot leven!

Zelfportret

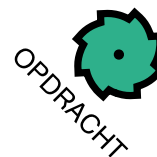
Print een portretfoto van elke leerling op A4 papier. Teken vervolgens een dikke lijn in het midden van elk gezicht en laat de kleuters de foto in twee knippen. Plak één helft van het gezicht op een ander blad papier en laat de kinderen de andere helft tekenen met krijt of kleurpotloden.

 Op ons [Pinterest bord](#) vind je nog andere leuke manieren om een zelfportret te realiseren in de klas!

Meneer Papier leert fluiten

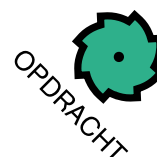
Wanneer de vogels buiten fluiten, wil Meneer Papier dat ook. Hij knipt een snavel, een fluitje, maar niets helpt. Tot hij zelf zijn lippen probeert te tuiten...

 [Herbekijk samen met de leerlingen dit fragment.](#)

Vogelgeluiden

Met de speelse app [Tjilp](#) (iOS) leer je vogels herkennen aan hun zang. Je kan zelfs het vogellied vertalen in mensentaal! Ook leuk is de bijkomende app [TjilpOMatic](#), waarbij je het gezang van vogels kan opnemen en identificeren. Trek het bos in met de klas, wees muissstil en neem een heleboel vogelgeluiden op om nadien in de klas te bespreken. Liever analoog? Met het boek [Vogelgeluiden in de tuin](#) van Andrea Pinnington kan je samen vogelgeluiden beluisteren.

Snaveltjes maken

Laat de kinderen snavels maken van papier om in de turnles mee rond te lopen, springen en vliegen. Kunnen de kleuters al fluiten? Laat ze een liedje fluiten dat vaak gezongen wordt in de klas.

 Op ons [Pinterest bord](#) zie je hoe je dat precies doet, zo'n snavel maken.

Meneer Papier en de droogte

Meneer Papier zweet zich te pletter. Het is zo warm! Zelfs de bomen zien af. Meneer Papier zou ze zo graag willen helpen, maar dat kan enkel de regen.

▶ **Herbekijk samen met de leerlingen [dit fragment](#).**

Klimaatopwarming

Maak je kleuters bewust van de klimaatopwarming en vertel hen hoe het komt dat het buiten steeds vaker erg heet is. Je kan hen meteen ook vertellen wat we samen kunnen doen om het klimaat een handje te helpen. Dat kan via een heleboel laagdrempelige opdrachten.

📌 Op ons [Pinterest bord](#) hebben we er alvast enkele verzameld.

▶ **Wil je als leerkracht de kinderen correct informeren maar ben je op zoek naar handig gebundelde info? [Bekijk dan dit filmpje](#).**

Vragen voor de leerlingen

- # Is het oké als het zo warm is?
- # Wat als het nooit meer zou regenen?
- # Hoe zouden wij dit kunnen oplossen?

Meneer Papier is jarig

Meneer Papier is jarig. Dat vraagt om een feest met taart, muziek, cadeautjes en vrienden!

Vragen voor de leerlingen

- # Wat is eigenlijk een verjaardag? Waarom vieren we dat?
- # Met wie vier jij jouw speciale dag het allerliefst?
- # Wat mag er volgens jou niet ontbreken op een verjaardag?
- # Welke verjaardagsliedjes kennen we allemaal?

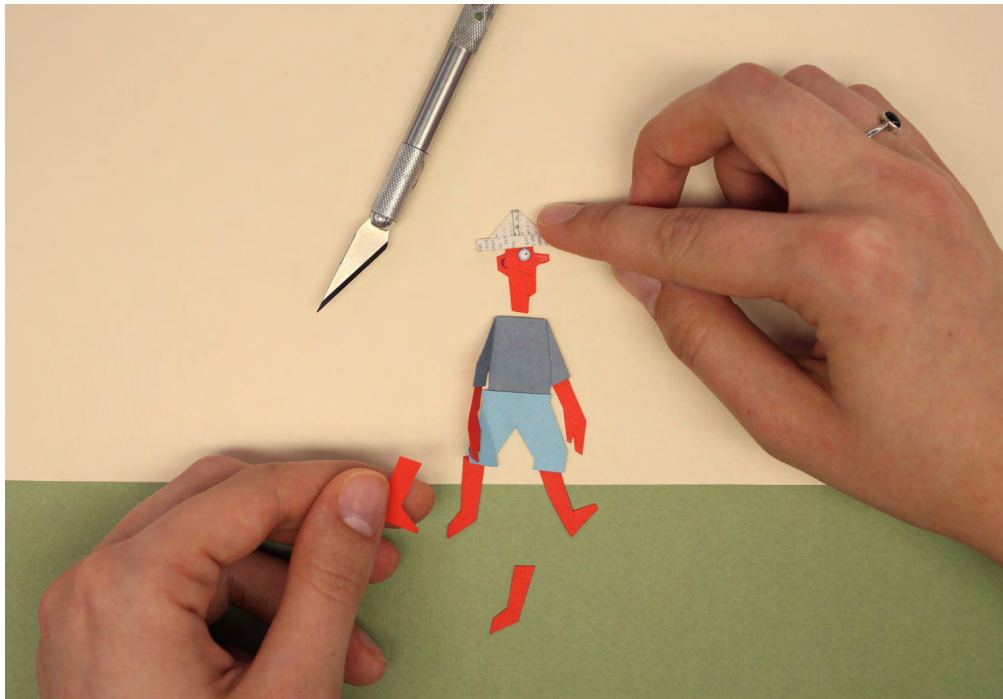
Papierslingers

Laat de kinderen driehoeken knippen uit papierresten en maak verjaardagsslingers. Zo hebben jullie meteen je eigen versiering om op te hangen telkens wanneer er iemand jarig is in de klas!

Leganimatie

Meneer papier is een cut-out animatiereeks, wat ook wel 'leganimatie' wordt genoemd. Dat is een tijdrovende animatietechniek waarbij er (soms enkel) met geknipte figuren wordt gewerkt. Beeld per beeld worden de figuren bewogen, waardoor de illusie ontstaat dat ze tot leven komen.

© Mirjan Plettinx

Animeren

Maak zelf een eenvoudige cut-out animatie. Gebruik hiervoor de handige app Stop Motion Studio ([Android](#) en [iOS](#)). Knip bijvoorbeeld een getekend mannetje uit papier en laat hem stappen. Liever een kant-en-klare tekening? Download [hier](#) een kleurplaat van *Meneer Papier* en probeer zijn ogen of schaar te animeren met de klas!

 [Hier vind je een handige tutorial die je kan volgen.](#)

Knipgeluiden

Meneer Papier kan problemen oplossen, wensen vervullen en grapjes maken met behulp van zijn schaar. Als het koud wordt, knipt hij een dikke jas, sjaal en wanten. Als hij ziek is, tovert hij een dokter uit een oude krant. Zelfs de zon brengt hij binnen door middel van een stuk geel papier!

Eigenlijk is de schaar voor Meneer Papier een beetje als een toverstaf. Telkens wanneer hij tevoorschijn komt horen we dan ook de metaalachtige, herkenbare geluiden van het knippen. Die contrasteren fel met de poëtische, delicate en scheurbare wereld van Meneer Papier. Ook in de generiek komt het geluid van de schaar mooi naar voren; het wordt bijna een muziekinstrument op zich.

© Mirjan Plettinx

Scharenorkest

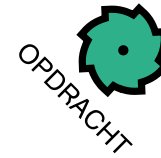
Geef elk kinderen een schaar. Leg vooraf duidelijk enkele regels vast zodat er niets kan misgaan, of werk met onscherpe scharen. We gaan een heus orkest maken! Kies een lied dat vaak gezongen wordt in de klas en bepaal samen met de kinderen het ritme. Deel hen op in kleine groepjes en maak knipgeluiden op het lied. Deze opdracht kan uiteraard ook met andere objecten. Denk maar aan keukenspatels, een pakje met rijst, balpennen, lepels,... je kan het zo gek niet bedenken of je kan er muziek mee maken!

Decor

Het gezellige huisje van Meneer Papier en Poes naast de boom is het vertrek- en eindpunt van elk verhaal. Het zwarte beeld van de generiek wordt opengeknipt en het tafereeltje wordt zichtbaar.

Het is hun eigen knusse plek. Ook de groene omgeving rond het huisje wordt vaak verkend. Alles werd even prachtig en met oog voor detail geknipt uit papier. Zachte kleuren en felle accenten zorgen voor een heldere beeldtaal die tot de verbeelding spreekt.

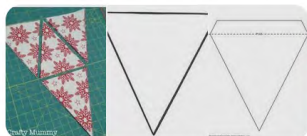
Een eigen huis knippen

Knip je eigen huis uit papier! Jouw huis kan eruit zien zoals je maar wil: klein en kleurrijk, groot en strak of lang en boordevol torentjes. Denk na over een dak, de tuin, het pad naar jouw deur en de ramen.

Pinterest

Laat je ook inspireren door het visuele [Pinterest-prikbord](#) van Meneer Papier. Je vindt er een heleboel ideeën om een zelfportret te creëren, toffe manieren om met jonge kinderen aan de slag te gaan rond het thema klimaat, een heleboel tangram voorbeelden en zoveel meer.

paperslingers
3 pins

klimaatopwarming
9 pins

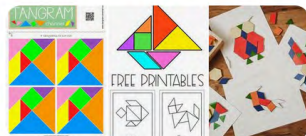
snaveltjes maken
5 pins

een zelfportret
6 pins

de boeken van Meneer Papier
3 pins

tangram figuren maken uit...
5 pins

Bibliografie

Ketnet. (z.d.) *Meneer Papier brengt een ode aan de verbeelding*. Geraadpleegd op 30 juli 2022, van <https://ouders.ketnet.be/over-ketnet/meneer-papier-brengt-een-ode-aan-de-verbeelding>

Beast Animation. (z.d.) *Meneer Papier Series*. Geraadpleegd op 30 juli 2022, van <http://www.beastanimation.com/portfolio-projects/meneerpapier-series/>

Unicorns and Fairytales. (z.d.) *Zelf papier maken*. Geraadpleegd op 30 juli 2022, van <https://www.unicornsandfairytales.be/zelf-papier-maken-groei-papier-papier-scheppen-diy/>

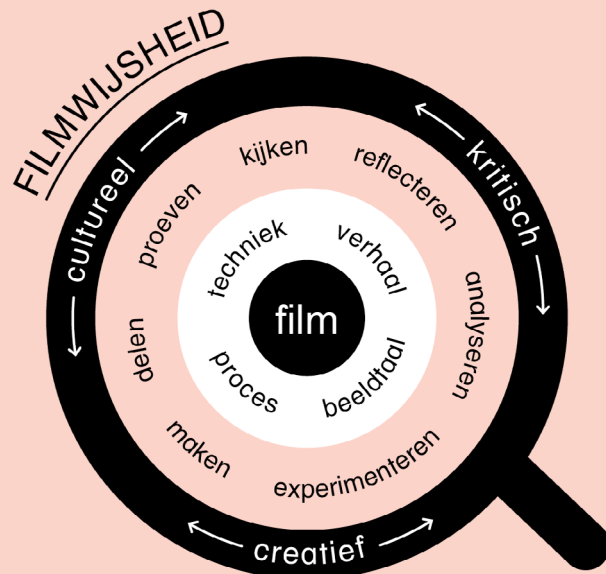
Arhus. (z.d.) *Apps voor kinderen*. Geraadpleegd op 30 juli 2022, van <https://www.arhus.be/kenniscentrum/collectie-en-informatie/apps-in-de-kijker/apps-voor-kinderen/>

Het model filmwijsheid

Ons [model filmwijsheid](#) gaat dieper in op de creatieve, culturele en kritische doelstellingen die je kan stimuleren met audiovisuele media.

We ontwikkelden een eigen [methodiek](#) die zich focust op het leerproces en vertrekt vanuit de authentieke leeromgeving van de deelnemer en maker. De actieve betrokkenheid van de deelnemers en het plezier tijdens dit proces zijn voor ons cruciaal.

Op zoek naar inspiratie?

Filmwijze waaier

In onze [Filmwijze waaier](#) vind je verschillende opdrachten om je te verdiepen in alle aspecten van filmwijsheid. Zo willen we leerlingen aanmoedigen om via film hun vaardigheden te blijven ontwikkelen.

J'E.F makers

J'E.F inspireert en stimuleert kinderen en jongeren die zelf films willen maken en experimenteren met audiovisuele media. Op [JEFmakers.be](#) vind je allerlei handige tutorials, websites en apps om met film aan de slag te gaan.

Facebookgroep voor leerkrachten

Zit je met een filmwijze vraag? Stel ze in onze [Facebookgroep van 'J'E.F in de klas'](#). Onze community helpt je verder. Of heb je zelf een tip? We kijken er alvast naar uit.

Vorming of nascholing rond film

In onze vormingen delen we graag onze jarenlange expertise. Op een actieve manier leggen we onze inzichten voor aan leerkrachten en begeleiders. Je vindt ons aanbod op [onze website](#).